

Intervju med Prof. Anders Hagfeldt - ny rektor för Uppsala universitet från 1 januari, 2021

Hej! Och grattis till tjänsten! Hur känns det?

– Tack! Det var omtumlande när det hände. Det var inget som jag gick och tänkte på men det känns förstås jättespännande! Det är ju en tjänst man inte kan tacka nej till att vara intresserad av. Sen gav jag mig själv inte sådär jättestora chanser. Men sen när jag väl gick vidare så kändes det verkligen jättespännande och utmanande samtidigt. Jag är inte helt säker på att jag vet vad jag ger mig in i. Men det visar sig.

Men det har sjunkit in nu i alla fall?

– Jo, det har det gjort, det måste jag säga. Först var det rätt mycket jobb med att informera folk här, vad som hände. Det är ett jobb som har pågått och fortsätter - att avveckla vad vi har här. Så det är nästan det som har varit mest fokus i huvudet på mig. Det har tagit energi. Det är många som berörs. Man inser det när man fattat ett sånt här beslut; att det inte bara är en själv som på något sätt drabbas. Så det jobbar vi med. Men så var jag uppe i Uppsala i mitten av augusti och när man är på plats då börjar man känna att det händer. Och så har jag haft möte med Eva Åkesson som informerade mig lite om vad som är på gång. Så det känns som att det har sjunkit in men det är mycket som händer och att ta till sig.

Vet du när det officiella beslutet kommer att tas av Riksdagen?

– Nej, ingen vet. Eva Åkesson fick sitt besked i november t.ex. Så det kan ta sin tid. Det är inget att göra åt. Så all planering med bostad, flytt-transport och såna saker, det håller jag på med. Det är bara att köra på.

Är flytt-transporten bokad?

– Ja, vi håller på och se över det. Men jag har bilen här och tar bilen upp till Sverige och Uppsala. Så någonstans runt den 12 december så tar vi bilen och åker uppåt.

Jag hörde att du tidigare inte visste vem som hade nominerat dig. Har du fått reda på det nu?

– Nej, det vet jag fortfarande inte. Så jag visste inte då och vet inte fortfarande vem det är eller hur det gick till. Men jag fick ett mail ifrån rekryteringskonsulten då om att jag var nominerad med frågan om jag var intresserad. Så det var starten på det hela.

Hur har du upplevt ditt arbete på EPFL? För jag vet att det var lite av ditt drömjobb då, att få efterträda Grätzel?

– Det har gått väldigt, väldigt bra får man ju säga, om man tittar på forskningen och så vidare. Jag har trivts väldigt bra här och hade väl egentligen inga funderingar på att åka härifrån alls. Iallfaall inte på några år till. Men rektor i Uppsala, det var så speciellt.

Från ett drömjobb till ett annat kanske?

– Jo, det är konstigt men så var det ju. Nästan alla andra jobb hade jag tackat nej till, tror jag. Men det har alltid känts hemma när jag kommer till Uppsala, det har fortsatt att vara hemma på något sätt. Och rektor blev ju särskilt, så det kunde jag inte tacka nej till, som sagt. Men annars har det varit väldigt bra här. Grätzel har jobbat vidare så vi har jobbat tillsammans, med stor verksamhet och högt

tempo. Det är intensivt och väldigt ambitiösa personer som kommer hit. Så man har verkligen känt av hur det är när det fläktar och är full fart. Så det har varit skoj.

En sak som jag har hört är att det var många som röstade på dig pga. din fokus på förnybar energi. Hur ser du på det?

– Det intresset har jag alltid känt. Det är ju alltid i fokus när man forskar på solceller. Det är flera intressen som kombineras. Det är dels rent vetenskapligt och mera fundamentalt hur saker och ting funkar, men kopplingen till solenergi och förnybar energi har alltid känts vara viktigt. Det har varit en viktig pusselbit. Även om man ibland i forskningen är ganska långt ifrån såna frågor. Man är mera inne i detaljer och långt ifrån tillämpning kanske. Men att den ändå finns där. Och att möjligheten till grundforskning leder till något som kan vara viktigt för förnybar energi. Det har alltid känts viktigt för min egen del.

Klimatfokus är en fråga som lyfts mer och mer, även på Uppsala universitet och det finns mycket forskning inom det området. Jag vet också att det finns ett aktivt klimätätverk på universitetet. Är det en fråga som du är intresserad av?

– Absolut. Jag tyckte väl också att det är det som är mest spännande, som rektor för UU – sånt som man direkt känner, att "det här är häftigt": att Uppsala är ett komplett universitet. Det är så brett, det finns allting. Och sådana frågor som klimat och hållbar utveckling är breda frågeställningar. Så spontant känner man att det är väldigt mycket Uppsala kan göra genom att samarbeta över väldigt olika områden. Från teknik till medicin och läkemedel. Så jag tror att Uppsala har en jättemöjlighet att hitta samverkan över alla gränser för en sån fråga som klimat och hållbar utveckling.

Om jag är rätt informerad så har jag förstått att du måste ha tjänst på UU och att det troligtvis kommer att bli hos oss, på Fysikalisk kemi? Dvs. att man har en annan tjänst i grunden som man är tjänstledig ifrån under sin tid som rektor?

– Ja, just det. Det ser jag fram emot också! Det känns ju bra och naturligt på något sätt att man ändå är professor på universitetet ochmed att rektor ändå en tidsbegränsad sysselsättning som man gör. Så det känns ju väldigt bra att komma tillbaka till kemin i Uppsala på det sättet - även som forskare med undervisning och så. Även om man som rektor inte har så väldigt mycket tid över, tror jag, till det.

Men du har haft löpande kontakt med Fysikalisk kemi under den här perioden?

– Ja, det har jag haft. Både kring forskningssamarbeten men så är det ju också kompisar förstås. Så det har jag. Absolut!

Apropå Uppsala så känns det som att förutom Lausanne så är det Uppsala som har gällt, från studierna, ända fram till de sista åren som dekan för Kemiska sektionen. Så ditt hjärta klappar kanske lite extra för kemi - trots rollen som rektor på UU?

– Nja, som rektor för UU så klappar det för hela universitetet förstås. Det är viktigt. Men både sen man pluggade och sen hela vägen så är det klart att dom kompisar man har fått i Uppsala är ju kopplat till Fysikalisk kemi, ska jag väl säga. Så där är hjärtat egentligen.

Jag vet ju också att det var du som tog initiativet till att uppmärksamma Kemins år 2011, med en massa olika aktiviteter, och att en utav de saker du jobbade hårt för var idén att anlägga periodiska systemet i form av plattor på gågatan. Men att du trots intresset från kommunpolitiker inte lyckades att ro det i hamn. I rollen som rektor, tror du att har möjlighet att få en ny chans nu?

– Ja, nu jäklart ska vi få det på plats! Nej, men absolut. Jag tycker idén fortfarande är väldigt bra faktiskt - med kopplingar till Uppsala med grundämnena och då det är många element som är upptäckta i Sverige och just runt i Uppland. Och så har vi Scheele med syre, osv., och så kunskapsstaden Uppsala på det. Så att använda gågatan till något sånt känns som något bra. Ja, det var ju många som var positiva, som du sa. Politikerna var för det men det fastnade på tekniska kontoret där. Lite segt men men. Det finns ju anledning att ta upp det igen. Mer generellt också så tror jag att det finns mera saker av den typen som man kan visa upp i Uppsala, vad som har hänt här. Vi har ju t.ex. Celsius-huset. När vi har internationella gäster så brukar vi vilja visa gågatan för att visa var Celsius höll till. Enheten Celsius känner alla till men det är inte så många som vet att han var från Uppsala t.ex. Och där tycker jag också att det är värt en lite större plakett. Idag är det en liten liten skylt som visar att han var där. Det finns mycket sånt i Uppsala som man kan visa upp. Dag Hammarsköld och andra personer. Det tycker jag skulle vara kul att jobba med, universitet och kommunen tillsammans: Att ta tillvara på historien men även förstås se framåt.

Tredje uppgiften, att nå ut med forskningen till allmänheten?

– Absolut! Det är väldigt skojigt, tycker jag, och viktigt. Jag tycker också att det är angeläget att se att vi kan attrahera både internationella forskare och studenter. Uppsala är en klassisk känd universitetstad, men man kan göra mycket för att attrahera internationella personer på det sättet med, tror jag. Så det finns en hel del där man kan tänka sig.

Då hade jag egentligen slut på frågor men är det något särskilt som du skulle vilje tillägga, några tankar?

– Nja, nu är det ju lite som att hösten är "lyssna och lära" känner jag det som. Eva Åkesson gör överlämningen väldigt väl. Vi har haft 3 möten nu där hon går igenom lite vad som är aktuellt. Då inser man att det är mycket saker. Det är högskoleprov och det är snabba ryck, bl.a., och så är det mycket annat med infrastruktur och arbetsordningar och allt vad som är på gång. Så man inser att det är brett och mycket. Jag har träffat vicerektorerna också, för att säga hej och lära känna dom och lite hur områdena funkar och så. Så det är väl det jag har framför mig.

Det pågår en tillsättning av prorektor nu?

– Ja, prorektor är på gång. Vilken dag som helst är det officiellt vilka som är kandidater.

Har du en del medbestämmande i den tillsättningen?

– Arbetsordningen säger att blivande rektor ska konsulteras. Så jag har ju varit med i diskussioner kring kandidater med rekryteringsgruppen för att lyssna lite vilka kandidaterna är och ställa mina frågor som jag kan ha. Men sen är det ju kollegiet som bestämmer.

Allt för att det ska bli ett bra samarbete?

– Ja, det är ju viktigt. Det är klart att det blir ju den person som man jobbar mest med säkert i flera år. Och som jag har fått lite inblick i från Eva är ju att det både kan vara snabba ryck och intensivt ibland så det gäller att det stämmer att jobba tillsammans. Men det ser jag fram emot. Det ska bli spännande att se vem det blir så småningom.

Men då får jag tacka så mycket och önska dig lycka till och så ser vi fram emot att se dig i Uppsala!

– Tack detsamma!